

RPW/64578/2022 P
Data: 2022-08-01
MK1S

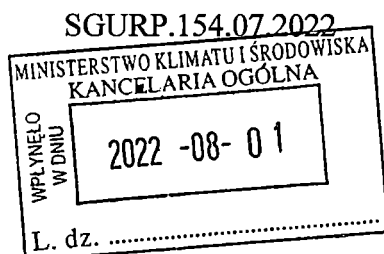
STOWARZYSZENIE GMIN UZDROWISKOWYCH RP

33-380 Krynica-Zdrój, ul. Czarny Potok 27/24

tel. 18 477-74-50

www.sgurp.pl, e-mail: biuro@sgurp.pl

Krynica-Zdrój, dnia 25 lipca 2022 r.

Szanowna Pani
Anna Moskwa
Minister Klimatu i Środowiska
Warszawa

dot: podwyższenia stawek opłaty eksploatacyjnej i objęcia opłatą eksploatacyjną w uzdrowiskach zwykłych wód głębinowych wykorzystywanych w procesie butelkowania wód mineralnych.

Zarząd Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP działając w imieniu prezydentów, wójtów i burmistrzów po raz kolejny zwraca się z prośbą o głęboką analizę i właściwe prawne uregulowanie kwestii związanych z naliczaniem opłat eksploatacyjnych od wód leczniczych, opłat za tzw. butelkowane **wody mieszane** (woda lecznicza mieszana ze zwykłą) oraz wykorzystywania wód zwykłych wydobywanych w uzdrowiskach dla celów konsumpcyjnych (butelkowane wody mineralne i zwykłe).

Niewątpliwie, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze, wody lecznicze i solanki są unikalną naturalną kopaliną, występującą w bardzo ograniczonych ilościach i stanowią Dobro Narodowe. Co do zasady, wody te powinny być wykorzystywane głównie w balneologicznym procesie leczenia, w tym także do tzw. krenoterapii (spożywanie u źródła) i butelkowania, jeżeli zachowają właściwe parametry lecznicze (zachowanie składu chemicznego). Ewentualna nadwyżka wód może zostać przeznaczona dla zwykłych celów konsumpcyjnych.

W praktyce rzadko zdarza się, aby przedsiębiorcy, posiadający koncesję na wydobywanie wód leczniczych i posiadający rozlewnie wód, butelkowali naturalną wodę leczniczą w jej pełnym naturalnym składzie chemicznym. Są to nieliczne przypadki i dotyczą zazwyczaj wód o wysokiej zawartości naturalnych mineralnych składników stałych (np. Zuber, Jan, Słotwinka). Zazwyczaj jednak jest to woda uzdatniona, często pozbawiona niektórych pierwiastków (np. żelaza, naturalnego dwutlenku węgla) lub też „**rozrzedzona**” tzn. zmieszana ze zwykłą wodą źródlaną.

Producenci tych wód nie są nastawieni na dostarczenie na rynek naturalnych wód leczniczych i osiągnięcie efektu zdrowotnego, ale przede wszystkim na dostarczenie na rynek wód, które gaszą pragnienie i orzeźwiają. Zawartość określonych minerałów i ich ewentualne działanie prozdrowotne służy głównie celom marketingowym i maksymalizacji zysku. Analiza sprawozdań finansowych firm zajmujących się produkcją wód mineralnych wskazuje, że jest to produkcja bardzo opłacalna, a właściciele tych firm uzyskują często **nadmierne zyski** nie odpowiadające ani wkładowi pracy, ani ponoszonym kosztom.

Prezydenci, burmistrzowie czy wójtowie gmin, w których zlokalizowano rozlewnie, nie mają nic przeciwko bogaceniu się tych firm i uzyskiwaniu wysokich zysków, ale uważają,

że przedsiębiorcy ci praktycznie nie partycypują w żadnych kosztach, które musi ponosić gmina, aby takie przedsiębiorstwo mogło na jej terenie funkcjonować.

Zwrócić należy uwagę, że dla wydobywania tych wód tworzy się **obszary górnicze**, w których działalność gospodarcza i aktywność mieszkańców jest bardzo ograniczona. Na takim obszarze mogą być podejmowane wyłącznie przedsięwzięcia, które w żadnym stopniu nie godzą w możliwość eksploatacji tych wód. Wysoka dbałość o stan środowiska naturalnego wymusza na gminach budowę sieci kanalizacyjnej, sprawnych oczyszczalni ścieków, sieci wodociągowej i zdecydowanie ogranicza obszar inwestowania. Gminy muszą nie tylko budować drogi pozwalające na wywóz wody TIR-ami, ale też utrzymywać te drogi w należyтым stanie oraz zapewnić drogowe bezpieczeństwo mieszkańców, turystów i kuracjuszy. Muszą też zachować właściwe parametry hałasu, bardzo rygorystyczne dla uzdrowisk (50 dB w strefie A uzdrowiska). Bardzo poważny problem dla gmin, stanowią też kwestie zagospodarowania szklanych i plastikowych (PET) butelek używanych do konfekcjonowania wód. Producenci wód leczniczych i zwykłych nie ponoszą z tego tytułu żadnych kosztów. Poważny problem stanowi też brak odpowiednich parkingów dla TIR-ów wywożących wodę, co powoduje, że istniejące parkingi samochodowe są systematycznie niszczone przez TIR-y.

Nikt nie zwraca też uwagi na degradację środowiska powodowaną przez liczne odwierty, obniżanie poziomu wód gruntowych, zanik lustra wody studni kopanych i wierconych w gospodarstwach domowych, reżim publiczno-prawny w otoczeniu odwiertów, utworzenie stref sanitarnych i obszarów górniczych, wydłużone postępowanie administracyjne wymagające opinii czy zgody na określone inwestycje, zakaz realizacji wielu inwestycji w otoczeniu odwiertów.

Ministerstwo Infrastruktury stoi na stanowisku, że opłata eksploatacyjna stanowi jedynie „*rekompensatę za korzystanie z walorów środowiska, którą uiszcza się za wydobytą ze złoża kopalinę, a jej wysokość nie jest uzależniona od dobra finalnego, do produkcji którego wykorzystano wydobytą kopalinę*” (pismo z dnia 31 marca 2021 r. Znak GM-DGWiZS-6.701.4.2021). Uważa też, że opłata eksploatacyjna w wysokości **1,71 zł za 1 m³** wody jest ustalona na odpowiednim poziomie.

Czy jednak rzeczywiście stawka 1,71 zł za 1 m³ wody to odpowiednia rekompensata za korzystanie z walorów środowiska, a szczególnie za jego systematyczną degradację, niszczenie dróg i parkingów przez TIR-y, nadmierny hałas, butelki PET które musi zebrać i zutylizować gmina oraz rekompensata za liczne ograniczenia w działalności gospodarczej?

Opłata eksploatacyjna pobierana jest na podstawie art. 133 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze, a jej wysokość określona jest w załączniku nr 1 do ustawy. Wysokość tej opłaty jest waloryzowana i na rok 2022 ustalona została na poziomie **1,71 zł za 1 m³ wody leczniczej**.

Jest powszechnie wiadomo, że z 1 m³ wody podziemnej użytej do butelkowania można uzyskać **666 butelek** o pojemności 1,5 l wody.

W praktyce oznacza to, że od 1 butelki (o pojemności 1,5 l) „leczniczej” przedsiębiorca uiszcza opłatę w wysokości **0,0025 zł.**, czyli (!) **....0,25 grosza**. Jak widać z wartości jednostkowej tej opłaty, jest ona zupełnie symboliczna, nie rekompensuje utraconych walorów środowiska, a pod względem finansowym w żadnym stopniu nie wpływa na jednostkową cenę wody, tym bardziej, że cena jednej butelki takiej wody kształtuje się w przedziale 1,80 – 3,40 zł. Natomiast cena 1 butelki o pojemności 1,5 l napoi kolorowych (coca cola, soki, napoje smakowe) kształtuje się w przedziale 3,50- 9,00 zł.

Gdyby przedsiębiorca miał obowiązek uiszczenia opłaty w wysokości np. **15 zł za 1 m³ wody podziemnej do produkcji wody czy napojów**, to wówczas od jednej butelki o

pojemności 1,5 l uiszczałby opłatę w wysokości zaledwie **0,022 zł** czyli **2,2 grosza**. Czy zatem byłaby to opłata wygórowana, która może wpłynąć na kondycję finansową firmy produkującej wodę i napoje? Gdyby przedsiębiorca chciał doliczyć tę stawkę jednostkową do ceny wody, to **czy doliczenie do ceny jednej butelki wody lub napoi kolorowych 2,2 grosza, stanowi wyraźny wzrost ceny jednostkowej, który miałby zagrozić egzystencji firmy?**

Pragniemy zwrócić uwagę, że stawka za 1 m³ wody używanej dla celów spożywczych i socjalno-bytowych przez gospodarstwa domowe, wymagająca często dużych nakładów na jej uzdatnianie, kosztuje w granicach 5,00 - 18,00 zł za 1 m³ i z reguły wszyscy uważają, że ta cena jest za wysoka. Wysokość taryfy (ceny) wody jest ponadto weryfikowana przez Polskie Wody w procesie weryfikacyjnym.

Tymczasem przedsiębiorca za 1 m³ wody leczniczej, która stanowi ogólnonarodowe dobro, uiszcza opłatę eksploatacyjną (czyli faktycznie tyle za nią płaci), od 3 do 10 razy mniej od wody zwykłej dostarczanej do gospodarstw domowych.

To jakiś absurd który absolutnie nie powinien się zdarzyć.

Aby jeszcze bardziej uzmysłowić jak jest to wielka niedorzeczność trzeba podać, że przedsiębiorca za 1 m³ wody leczniczej, nieuzdatnianej w procesie produkcji, uzyskuje 666 butelek wody o poj. 1,5 l.

Czyli za 1 m³ wody przedsiębiorca uzyskuje na rynku kwotę od **2.331 zł** do **3.996 zł**.

W ocenie prezydentów, burmistrzów i wójtów gmin uzdrowiskowych nie ma żadnego uzasadnienia do stosowania **tak niskich, wręcz symbolicznych, stawek jednostkowych opłat eksploatacyjnych**, bowiem produkcja wód i napojów jest wysoce rentowna i jej urealnienie nie zagrozi egzystencji firm. Wystarczy prześledzić coroczne wyniki ekonomiczne firm produkujących wodę i napoje, aby zauważyć, że jest to produkcja niskonakładowa, ale bardzo zyskowna. Nawet małe firmy produkujące wodę leczniczą i mineralną czy napoje, uzyskują zyski idące w miliony a nawet dziesiątki milionów zł. Powszechnie uważa się, że gdyby opłata eksploatacyjna stanowiła nawet **10 gr** w koszcie wyprodukowania jednej butelki wody, to i tak nie byłaby wygórowanym obciążeniem dla firm produkujących wodę.

Zdaniem władz samorządowych ten system opłat powinien ulec zasadniczej przebudowie zarówno w zakresie wysokości stawek opłat za pobór wody leczniczej i mineralnej oraz zwykłej używanej do wyprodukowania finalnego produktu.

Obecnie proporcje podziału wpływów z opłat eksploatacyjnych sensu largo określa art. 141 ustawy prawo geologiczne i górnicze. Zgodnie z tym przepisem **60% wpływów to dochód gminy, na terenie której jest prowadzona działalność, a 40% to dochód NFOŚiGW.**

Temat opłat eksploatacyjnych był już wielokrotnie podejmowany w wystąpieniach do Ministra Środowiska zarówno przez Zarząd SGU RP, jak również przez Posłów na Sejm RP. Podczas posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Rozwoju Gospodarstw Rodzinnych, pod przewodnictwem Pana Jarosława Sachajko (dnia 14 stycznia 2020 r.) również podejmowany był temat wydobywania wód podziemnych przez firmy komercyjne, negatywnego wpływu prowadzonych działań na obszary uzdrowiskowe oraz potrzeby zmiany niektórych przepisów ustawy Prawo wodne i prawo geologiczne i górnicze.

Problem opłat eksploatacyjnych i udziału gmin w tych opłatach został właściwie uregulowany (wysokość opłat) jedynie w odniesieniu do kopalin typu: ropa naftowa, gaz ziemny, węgiel kamienny, brunatny czy miedź. Natomiast wody w przeszłości zostały potraktowane jako kopaliny, których eksploatacja nie przynosi zysku przedsiębiorcom i ten pogląd niestety utrzymuje się do dnia dzisiejszego. Tymczasem obecnie eksploatacja wód jest znakomitą i **wysoko rentownym przedsięwzięciem**, jednakże uzyskiwany dochód i zysk jest nadmiernie wysoki w stosunku do nakładów własnych i nie uwzględnia on kosztów pośrednich jakie muszą ponieść gminy na funkcjonowanie tych przedsiębiorstw.

Odnosząc się do kwestii opłat za wodę zwykłą używaną do produkcji napojów kolorowych i konfekcjonowania wody zwykłej to uważamy, że nie powinna być ona objęta opłatą jaka wynika z przepisów art. 268 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ale jednolitą opłatą eksploatacyjną o której mowa w prawie geologicznym i górniczym i opłaty te powinny być dochodem NFOŚiGW oraz gmin.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie jednostkowych stawek opłat za usługi wodne za 1 m³ pobranych wód podziemnych pobiera się opłatę w wysokości **0,097 zł** (§ 5 ust. 1 pkt 4 lit. a ww. rozporządzenia). Oznacza to, że przedsiębiorca pozyskując taką wodę dla celów konsumpcyjnych (butelkowana woda) płaci firmie Państwowe Gospodarstwo Wodne kwotę **0,00015 zł** za 1 butelkę 1,5 l. Tymczasem sprzedaje tą wodę za 1,6- 3,5 zł za butelkę. To są absurdy, które natychmiast powinny zostać zmienione tym bardziej, że środki uzyskane z tych opłat przez Państwowe Gospodarstwo Wodne przeznacza zupełnie na inne cele niż rekompensata za korzystanie z walorów środowiska. Zgodnie z art. 299 ust. 3 ustawy prawo wodne, wpływy z opłat za usługi wodne stanowią przychód PGW, który z tych środków finansuje inwestycje mających na celu ochronę zasobów wodnych, przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ochronę przed powodzią itp.

Wiemy, że przedsiębiorcy produkujący wodę mineralną i napoje podnoszą iż wprowadzenie wyższych opłat może zachwiać ich płynnością finansową. W tym zakresie warto prześledzić, powszechnie dostępne wyniki finansowe firm rozlewniczych. Roczne sprawozdania finansowe takich firm jak Nałęczowianka, Muszynianka, Żywiec-Zdrój, Ustronianka itd. pokazują, że narzekania właścicieli tych firm są niczym nieuzasadnione.

Wprowadzenie wyższych opłat eksploatacyjnych i opłat jednostkowych za pobór wody do produkcji wody i napoi, nie tylko zwiększyłoby przychody NFOŚiGW oraz przychody budżetowe gmin, ale byłoby też częściową rekompensatą za niszczenie środowiska i ograniczenia w rozwoju gmin oraz ponoszone uciążliwości prawno-administracyjne.

W załączeniu przesyłamy ogólnie dostępne sprawozdania finansowe Spółki z o.o. Muszynianka w Muszynie za 2021 r., które najbardziej obrazują jak wysoce rentowna jest produkcja wody leczniczej.

Z poważaniem

PREZES ZARZĄDU

MUSZYNIANKA

Sprawozdanie za rok 2021

Rachunek zysków i strat

	Stan na 31 grudnia 2021 r.	Stan na 31 grudnia 2020 r.	
A. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:	278 139 694,47	231 197 025,78	+20,30%
Przychody netto ze sprzedaży produktów	277 967 316,73	231 050 099,04	+20,31%
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	172 377,74	146 926,74	+17,32%
B. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:	142 872 743,35	111 611 299,41	+28,01%
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	142 701 193,14	111 487 189,42	+28,00%
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	171 550,21	124 109,99	+38,22%
C. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży (A-B)	135 266 951,12	119 585 726,37	+13,11%
D. Koszty sprzedaży	42 143 636,07	33 626 013,55	+25,33%
E. Koszty ogólnego zarządu	9 080 143,38	8 088 877,94	+12,25%
F. Zysk (strata) ze sprzedaży (C-D-E)	84 043 171,67	77 870 834,88	+7,93%
G. Pozostałe przychody operacyjne	222 294,19	86 872,74	+155,88%
Zysk z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych	0,00	43 488,45	-100,00%
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	189 828,16	0,00	
Inne przychody operacyjne	32 466,03	43 384,29	-25,17%
H. Pozostałe koszty operacyjne	2 963 867,73	10 606 635,77	-72,06%
Strata z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych	800,56	0,00	
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	9 225,00	0,00	
Inne koszty operacyjne	2 953 842,17	10 606 635,77	-72,15%
I. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (F+G-H)	81 301 598,13	67 351 071,85	+20,71%
J. Przychody finansowe	151 231,81	2 281 565,97	-93,37%

Odsetki, w tym:	79 021,87	2 281 565,97	-96,54%
Inne	72 209,94	0,00	
K. Koszty finansowe	92 316,72	798 098,64	-88,43%
Odsetki, w tym:	222,12	188,18	+18,04%
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	20 908,80	670 799,33	-96,88%
Inne	71 185,80	127 111,13	-44,00%
L. Zysk (strata) brutto (I+J-K)	81 360 513,22	68 834 539,18	+18,20%
M. Podatek dochodowy	15 507 058,00	13 380 785,00	+15,89%
O. Zysk (strata) netto (L-M-N)	65 853 455,22	55 453 754,18	+18,75%

MUSZYNIANKA

Sprawozdanie za rok 2021

Bilans

	Stan na 31 grudnia 2021 r.	Stan na 31 grudnia 2020 r.	
Aktywa razem	296 525 612,42	353 461 398,34	-16,11%
Aktywa trwałe	111 832 565,31	115 158 836,08	-2,89%
Wartości niematerialne i prawne	2 289 156,01	2 019 730,19	+13,34%
Inne wartości niematerialne i prawne	2 289 156,01	2 019 730,19	+13,34%
Rzeczowe aktywa trwałe	108 803 532,85	112 401 523,11	-3,20%
Środki trwałe	105 311 543,23	109 361 183,61	-3,70%
grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	5 792 273,64	5 790 873,64	+0,02%
budynki, lokale, prawa do lokali i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	58 442 715,23	58 402 019,11	+0,07%
urządzenia techniczne i maszyny	39 795 871,17	43 750 357,34	-9,04%
środki transportu	687 386,42	497 927,58	+38,05%
inne środki trwałe	593 296,77	920 005,94	-35,51%
Środki trwałe w budowie	2 793 813,05	1 930 371,92	+44,73%
Zaliczki na środki trwałe w budowie	698 176,57	1 109 967,58	-37,10%
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	739 876,45	737 584,78	+0,31%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	736 441,00	723 843,00	+1,74%
Inne rozliczenia międzyokresowe	3 435,45	13 741,78	-75,00%
Aktywa obrotowe	184 693 047,11	238 302 560,26	-22,50%
Zapasy	14 145 663,69	14 064 164,28	+0,58%
Materiały	11 273 946,29	9 328 426,87	+20,86%
Produkty gotowe	2 270 400,40	1 586 060,41	+43,15%
Zaliczki na dostawy i usługi	601 317,00	3 149 677,00	-80,91%
Należności krótkoterminowe	36 050 061,98	27 001 327,09	+33,51%

Należności od pozostałych jednostek	36 050 061,98	27 001 327,09	+33,51%
z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	35 355 569,76	25 759 200,91	+37,25%
- do 12 miesięcy	35 355 569,76	25 759 200,91	+37,25%
inne	694 492,22	1 242 126,18	-44,09%
Inwestycje krótkoterminowe	134 344 163,02	197 124 684,77	-31,85%
Krótkoterminowe aktywa finansowe	134 344 163,02	197 124 684,77	-31,85%
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	134 344 163,02	197 124 684,77	-31,85%
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	134 344 163,02	197 124 684,77	-31,85%
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	153 158,42	112 384,12	+36,28%

	Stan na 31 grudnia 2021 r.	Stan na 31 grudnia 2020 r.	
Pasywa razem	296 525 612,42	353 461 398,34	-16,11%
Kapitał (fundusz) własny	280 207 816,20	339 858 180,98	-17,55%
Kapitał (fundusz) podstawowy	13 363 000,00	13 363 000,00	—
Kapitał (fundusz) zapasowy, w tym:	200 991 360,98	271 041 426,80	-25,84%
Zysk (strata) netto	65 853 455,22	55 453 754,18	+18,75%
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	16 317 796,22	13 603 217,36	+19,96%
Rezerwy na zobowiązania	3 919 484,42	3 888 946,85	+0,79%
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	109 009,00	102 364,00	+6,49%
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	3 810 475,42	3 786 582,85	+0,63%
- długoterminowa	3 675 798,01	3 585 435,31	+2,52%
- krótkoterminowa	134 677,41	201 147,54	-33,05%
Zobowiązania krótkoterminowe	12 398 311,80	9 714 270,51	+27,63%
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek	10 632 693,83	8 179 566,54	+29,99%
z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	3 272 529,80	4 137 154,16	-20,90%

- do 12 miesięcy	3 272 529,80	4 137 154,16	-20,90%
z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych	6 648 573,75	3 404 022,85	+95,32%
z tytułu wynagrodzeń	638 600,48	567 609,48	+12,51%
inne	72 989,80	70 780,05	+3,12%
Fundusze specjalne	1 765 617,97	1 534 703,97	+15,05%

Zestawienie danych finansowych wybranych firm z branży rozlewniczej

Wyszczególnienie	2021 rok		2020 rok		
	Muszynianka	Ustronianka	Żywiec-Zdrój	Cisowianka	Piwniczanka
A. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:					
B. Koszty działalności operacyjnej	278 139 694,47	112 183 186,44	651 245 000,00	399 760 650,48	40 524 384,68
C. Zysk (strata) ze sprzedaży	142 872 743,35	109 069 805,88	593 496 000,00	249 470 145,92	30 194 482,80
D. Pozostałe przychody operacyjne	135 266 951,12	3 113 380,56	57 749 000,00	150 290 504,56	10 329 901,88
E. Pozostałe koszty operacyjne	222 294,19	1 517 164,38	4 979 000,00	3 813 003,80	460 430,70
G. Przychody finansowe	2 963 867,73	1 573 394,42	4 767 000,00	68 596 713,22	506 803,86
H. Koszty finansowe	151 231,81	266 236,68	27 520 000,00	895 854,79	271 204,88
K. Zysk (strata) brutto	92 316,72	670 419,72	41 096 000,00	11 508 361,23	9 909,14
N. Zysk (strata) netto	81 360 513,22	2 652 967,48	44 385 000,00	74 894 288,70	10 544 824,46
	65 853 455,22	2 044 767,48	36 685 000,00	60 380 947,39	8 662 764,46
Rentowność ze sprzedaży	23,68%	1,82%	5,63%	15,10%	21,38%